Пш 34

Примерак 10 филера

НОВА ПОШТА

„Нова пошта“ излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација: Ујвидек, Орсагзасло тер 6/I.
Тел.: 39—39. Пошт. фах: 173
Чековни рачун код поштанске штедионице: 18.254.
Месечна претплата: 2.50 пенга, тромесечна 7.20 пенга

Год. II. Ујвидек, субота, 21 фебруар 1942. Број 37

Искрцавање Јапанаца на острво Тимор

У Северној Африци нема већих ратних операција

(●)

Други дан процеса у Риому

Рим, 20 фебруара. — (МТИ). Према извештају „Месађера“ из Сајгона, у Бурми се воде ванредно жестоке борбе. Јапанци су сада почели с општим нападом на престоницу ове покрајине, Рангун. Енглески главни стан у Рангуну признаје да се борбе воде пуном жестином, додајући да су се енглеске трупе кроз 48 часова, употребљавајући све своје снаге, одлучно одупирале нападима јапанске пешадије, артиљерије и ваздушне снаге.

Према шангајском извештају „Пополо ди Рома“, у Рангуну се већ може чути тутњава тешких јапанских топова.

Јапански главни стан јавио је у 1 час према јапанском времену, да су јапанске копнене и поморске снаге у петак изјутра успешно извршиле искрцавање код Копанга и Дилија, који се налазе у непосредној близини престонице холандског и португалског Тимора. Јапански обавештајни биро је у вези с тим у петак дао следећу изјаву:

„17 децембра прошле године искрцале су се енглеске и холандске трупе на португалском делу Тимора, — упркос протеста португалског Гувернера. Отада су између Енглеске и Португалије вођени преговори о повлачењу тих трупа. Услед напредовања јапанских ратних операција на холандско-индиском делу Тимора, јапанска војна снага сада је већ и због сопствене одбране принуђена да заузме и португалски део Тимора и да на тај начин омогући да се са целог острва истерају енглеске и холандско-индиске трупе.

Догађаји дана

Јапанске трупе искрцале су се на холандско-португалском острву Тимор. Јапанске трупе поселе су већ главни град холандског дела Тимора, Кепанг и Дили, главни град португалског дела острва. У образложењу поседања острва, Јапанци кажу да су то морали учинити у циљу неутралисања холандско-индиских и енглеских снага на острву.

✱

Против Порт Дарвина предузели су јапански авиони још један напад на центар града и пристаниште, као и на аеродроме. Напад је изазвао велико узбуђење у Лондону.

✱

Черчил је извршио реконструкцију своје владе. Старфорд Крипс је добио положај врховног чувара печата и шефа Доњег дома.

Евакуација индиске вароши Мадрас

Стокхолм, 20 фебруара. — (ДНБ). Лондонски дописник „Афтонбладета“ јавља да су британске војне власти наредиле да се из индијске вароши Мадраса грађанство и становништво евакуише. Пола дана доцније наређена је општа евакуација вароши.

САВЕЗНИЧКЕ ТРУПЕ НА ЈАВИ

Амстердам, 20 фебруара. — (ДНБ) Према једној вести из Батавије, данас је на Јаву стигао већи транспорт савезничких трупа, међу којима се налази и мали број североамеричких војника.

ЈАПАНЦИ СЕ ИСКРЦАЛИ НА ОСТРВО БАЛИ

Батавија, 20 фебруара. — (ОФИ) Званично се са јапанске стране саопштава да су се јапанске трупе данас у зору искрцале на острву Бали, на коме досада још није било ни једног ваздушног напада, а ни напада са мора.

Посета Заменика Регента

председнику владе др. Бардошију

Будапешта, 20 фебруара. — (МТИ). Заменик Регента, витез нађбањски Хорти Иштван, посетио је данас по подне Претседника владе др. Ласлоа Бардошија.

Сви чланови владе учинили су у петак пре подне посету Заменику Регента и изразили Му том приликом своје топле и срдачне честитке.

—o—

На процес у Риому позвано преко 800 сведока

Берлин, 20 фебруара. — (ОФИ) Према извештајима дописника страних агенција из Риома, велики политички процес у Риому је настављен. Из опсежне оптужнице може се утврдити да је наоружање Француске пре ступања у рат било недовољно, да француско војно вођство није располагало ни са каквим јединственим ратним планом, чињене су велике грешке и при мобилизацији индустрије, постојале су велике тешкоће у саобраћајним средствима, а у недоглед су се повлачили радови око усавршавања и утврђивања Мажиновљеве линије. Тадањи министри су на седницама парламентарних одбора давали таква обавештења која нису одговарала стварном стању ствари. Сазнаје се да је риомски суд до сада позвао преко 800 сведока.

ИЗВЕШТАЈ АУСТРАЛИЈСКОГ ГЛАВНОГ СТАНА О НАПАДИМА НА ПОРТ ДАРВИН

Берлин, 20 фебруара. — (ДНБ) Аустралијански Главни стан издао је у петак ујутру извештај: Према овоме, у четвртак око десет часова пре подне по месном времену 72 двомоторна јапанска бомбардера, под заштитом ловаца, напали су Порт Дарвин. Ова група се поделила на два дела. Један је усредсредио напад на пристанишне уређаје и бродове, а други је летео над средњим делом града. Јапански авиони постигли су поготке на појединим бродовима и оштетили слагалишта.

Приликом другог ваздушног напада у подневним часовима, 21 јапански бомбардер напао је аустралијанска војна ваздухопловна постројења и бомбардовало аеродроме.

Извештај немачке Врховне команде

Из Главног стана Вође Рајха јавља се:

На Истоку је непријатељ у току својих неуспешних напада поново претрпео тешке, крваве губитке. На средњем сектору фронта трупе опкољеног непријатеља узалудно су покушавале са пробојем.

18 и 19 фебруара запленили смо 70 непријатељских тенкова, а деном их и уништили.

Совјетска ваздушна снага изгубила је јуче 39 апарата. Сопствени губици износили су 4 апарата.

У Северној Африци није било већих ратних операција. Немачки борбени ваздушни одреди упркос рђавих временских прилика, с успехом су нападали у Источној Киренајци енглеске моторизоване колоне.

Прошле ноћи неколико енглеских бомбардера у ниској дубини продрло су у Западну Немачку.

Циљ Јапанаца сада је да отсеку Чанг Кај Шекову војску

Берлин, 20 фебруара. (ДНБ) Заузећем Сингапура, борбе на Малајском полуострву су потпуно завршене и, судећи према извесним знацима, јапанско ратно вођство с овог полуострва приправља се сада за даљње нападе против Холандске Индије, Аустралије и против Бурме. Закључујући према злослутном писању енглеске и америчке штампе, претпоставља се да ће Јапанци свој први наредни велики напад извршити на Рангун. Ову претпоставку потврђује и чињеница да јапанске трупе непрекидно нападају бурмански друм, који енглески одреди по сваку цену желе да задрже. Упркос томе Јапанци се све више приближавају Бурми и њеној престоници и главној луци, Рангуну. Заузеће Рангуна, пак, биће од одлучујућег значаја за кинеску војску. Циљ Јапанаца је да Чанг Кај Шекову војску отсеку тако да она не буде више могла добијати појачања и резерве и тако је само питање времена када ће Кина положити оружје.

НОВА ПОШТА

Једна од најинтересантнијих вести из иностранства је свакако откриће Берлина о енглеским плановима према немачком народу. Вести са фронтова говоре о јаким борбама у Бурми, нападу на Порт Дарвин у Аустралији, опкољавању совјетских одреда на Источном фронту и узајамној извиђачкој делатности у Африци.

Сва немачка штампа од четвртка бави се писањем енглеског недељног листа „Џон Бул", који је захтевао не само уништење немачког вођства него и целог немачког народа. Поводом тога, „Берлинер Берзенцајтунг" каже да се из овога чланка види каква би судбина чекала немачки народ без изузетка. Лист близак Вилхелмштрасеу истиче да би свакога без изузетка очекивала таква судбина у Немачкој, ако би Енглеској успело да добије овај рат. Међутим, у својим коментарима, немачки листови истичу да о томе не може бити ни речи. То уједно доказује да иако је раније можда могло и бити противника режима у Немачкој данас су они схватили да је овај рат ствар не само ствар националсоцијализма него и решавање судбине целокупног немачког народа.

„Трансконтинент Прес" у вези стим помиње и говор Ванситарта, енглеског дипломате, који је рекао:

— „Немце бар за једну генерацију треба разоружати и ту генерацију треба васпитати у новом духу; поновно васпитање немачког народа ће се осигурати на тај начин, што ће Савезници на дуже време посести Немачку".

Ванситарт је још додао да се „нада да ће Немачка после потребног периода регенерације бити срећнија него икад". „Трансконтинент Прес" каже да се гледиште Ванситарта не разликује много од гледишта Кентерберијског бискупа, који је хвалио Совјете као савезнике Енглеза.

Реконструкцију енглеске владе све више захтева јавно мњење. Јак притисак се врши на Черчила да уведе у владу Крипса. По свој прилици да ће поднети оставку министар рата Мерцесон, пошто је комисија за испитивање војних питања утврдила многе недостатке.

Што се тиче министарства народне одбране, изгледа да Черчил није вољан да овај положај препусти коме другом. Међутим, ако би био принуђен да то учини, од политичара две особе долазе у питање за долазак на овај положај: Емери, министар за Индију и лорд Литлтон, садашњи владин повереник за Блиски Исток.

Према вестима из Стокхолма, Черчил би требао да реконструише и ужи ратни кабинет, у који би увео Крипса и Бевина. Бевин је министар рада и шеф за расподелу људске радне снаге. Иако важи претставник радснаге. Иако важи као претставник радничке енглеске радничке партије, пошто је предлагао сједињење енглеских социјалдемократа и комуниста по угледу на француска Народни фронт.

Данас се у Америци стварају нови ратни термини. Тако се поред атлантске битке говори о бици рада. Претседник ратне производње у Америци, Доналд Нелсон, упутио је апел, да се на дан прославе Џорца Вашингтона не престане са радом, него да се пуном паром настави производња ратног материјала. Он је рекао:

— Сједињене државе боре се о живот. Ако изгубимо битку производње, изгубили смо рат.

У Риому је почео процес, против водећих француских политичара и војника из 1939. На оптуженичку клупу су изведени Даладје, Блум, Жакоме, Ги де ла Шамбр и генерал Гамлен.

x—z.

Кроз ШТАМПУ

Штампа о избору Заменика Регента

„Фигетленшег" пише:

„Мађарски Парламент у четвртак је са једнодушним одушевљењем изабрао за Заменика Регента витеза нађбањског Хорти Иштвана. Ко је био онде, или ко је на радиу слушао громка клицања, осетио је да је тај избор био толико импозантна, историска манифестација народнога јединства, каквој мало има примера у десет столећа мађарске историје.

Мађарски народ, који живи вечним животом покољења која се одмењују и једно другом следују, сматра за природно да ће оне многобројне славне творевине које је започео Отац, најбоље умети наставити Син, који је из најнепосредније близине гледао борбу што је наш Регент, Господин Хорти Миклош, извојевао, за мађарство, и Његов беспримеран рад за успон мађарства.

Делити славу Хорти Миклоша, бити први сарадник Регента, тешка је али узвишена улога. Такав позив би узбудио свачије срце. Како, дакле, не би запалио жарки пламен у ономе мушкоме срцу које куца најближе Његовом?

Једнодушно одушевљење јучерашњега избора тачно изражава поверење најширих слојева мађарства. Јавља широм државе и света: народ верује да што је Отац започео, то ће Син помоћи, наставити и завршити са пуном славом".

*

„Пестер Лојд", означујући 19 фебруар 1942 као вечно значајан дан мађарске историје, пише:

„Потребно решење питања нашег државно-правног живота је овим изборним актом докончано на достојан начин, који одговара традицијама и животним условима мађарског народа. Човек на кога је пао избор, утеловљен у изразу воље законодавства мађарске нације, досадашњим је својим делима у јавном животу потврдио да ће, по способности и карактерним особинама, бити достојан сарадник свога Оца, државнога Поглавара Мађарске.

Поверење нације, да Њега поставља као Заменика своме великом Оцу, потиче из дубокога историског инстинкта који је ту націју у својој бурној историји одржао до данас, а који се у племену Хортија од Нађбање утеловљава са неупоредивом снагом и достојанством".

„Мађар Немзет" пише:

„Општи поклич који се при избору Заменика Регента испољио елементарном снагом, није само најкарактеристичнији, него и најречитији мотив овога избора који открива историске видике. Он значи у првом реду да је мађарска нација у души, у осећајима и у вољи јединствена.

Природно је да је Парламент овим изборним поступком, који је сам нашао за добар, показао и то да с дубоким поверењем и оправданим надама гледа на општим покличем изабраног Заменика Регента".

*

„Регели Мађарорсаг" наглашује да ће, као трајна историјска слика, остати у успомени онај призор из свечане седнице када се Регент руковао са својим Сином, изабраним Замеником Регента. „У томе руковању дошла је до израза не само Очинска поносна љубав, и смерно поклоњење Сина, него тај стисак руке значи и спој двају покољења. Поред столице Регента стоји од данас онде први претставник младе мађарске генерације, легендарнога поморца Оца храбри и достојни Син авијатичар".

НАПАД ЈАПАНСКИХ АВИОНА НА ЈЕДАН АЕРОДРОМ НА ЈАВИ

Токио, 20 фебруара. — (ДНБ). Јапански Царски главни стан јавља да су јапански авиони у четвртак извршили напад са великим успехом на аеродром Бунтензорг, који лежи јужно од Батавије. Двадесет седам америчких авиона је оборено или уништено на земљи.

Према извештају агенције ОФИ, у Карибском Мору, у близини острва Аруба потопљен је један панамски брод — цистерна.

Италијански ратни брод пробио енглеску поморску блокаду

Шангај, 20 фебруара. -- (ДНБ). Немачки амбасадор у Шангају посетио је на палуби италијанског ратног брода „Еритреја" италијанског амбасадора и главног команданта поморске базе. Том приликом немачки амбасадор је срдачно провео у разговору са командантом брода и официрима и изразио им своје честитке, што су за време свог опасног путовања успели да пробију енглеску поморску блокаду и стигну без икаквих незгода у Источну Азију.

(●)

БЕРЛИНСКИ КОМЕНТАРИ О ПРОЦЕСУ У РИОМУ

Берлин, 20 фебруара. (ДНБ) Са надлежне немачке стране се сазнаје да се у берлинским политичким круговима не жели у вези с процесом у Риому да сазна чија је кривица за губитак рата Француске, него да се утврди зашто су меродавне личности у Француској у оно време прикривале чињеницу о неограниченој спремности Немачке за мирно решење спора између Немачке и Француске. И још једно питање интересује немачке политичке кругове: зашто није спречен рат између Немачке и Француске, када су се за то пружале све повољне могућности.

У овдашњим политичким круговима добија се утисак да досадањи ток процеса, као и начин и форма оптужнице никако не додирују основно питање које ће тек доцније, можда, бити третирано.

□

ПОСЕТА ГРУПЕ ОФИЦИРА МАЂАРСКОГ ГЕНЕРАЛШТАБА БУГАРСКОЈ

Будапешта, 20 фебруара. — (МТИ) Шеф мађарског Генералштаба је решио да са мањом групом генералштабних официра, на позив шефа бугарског Генералштаба, отпутује за Бугарску. Мађарска војна делегација боравиће неколико дана у Бугарској.

Индиско-холандске трупе уништиле велике петролејске уређаје

Рим, 20 фебруара. (МТИ) — Према извештају „Месађера" из Шангаја, холандско-индиске трупе су за време повлачења у Палембангу, на Суматри, уништиле велике петролејске уређаје. После тога трупе су се повлачиле кроз џунглу према обалском подручју, које се налази преко пута од Јаве. Код Палембанга се поновило исто оно што и у Малаји и код Сингапура: Јапанци су себи осигурали потпуну ваздушну надмоћност и непријатељске трупе нису биле у стању да се одупру жестоким нападима јапанских бомбардера, као и трупа које су превожене авионима. Том приликом јапански падобранци су се хиљадама спуштали на тле, које су мало доцније освојили. Пад Сингапура запечатио је судбину холандско-индиског острва.

Преговори између Папена и Сарџоглуа

Будапешта, 20 фебруара. — (МТИ) „Будапешти Ертешите" јавља: Према вестима из Истамбула, немачки амбасадор фон Папен имао је у четвртак у Анкари дуготрајне преговоре са турским министром иностраних послова Сарџоглуом. После преговора фон Папен је отпутовао за Истамбул. Претпоставља се да су се овом приликом преговори водили, углавном, о немачко-турским трговинским односима.

ПОСЛЕДЊИ МИНУТ

Велика поморска битка пред Порт Дарвином

Токио, 20 фебруара. — (ДНБ). Како се јавља из јапанског Царског главног стана, јапански ратни бродови су из непосредне близине обале оборили или уништили 26 непријатељских авиона у близини луке Порт Дарвин. Јапанска флота наставила је затим са својим јаким нападом на ову најјачу поморску базу Аустралије. Непријатељска флота показала је при томе јак отпор. Пред луком Порт Дарвина развила се жестока поморска битка. У тој битци Јапанци су потопили једну непријатељску крстарицу, једног ловца подморница, једну торпедњачу, један тенк брод и 9 транспортних бродова. У овим борбама учествовали су јапански авиони, од којих су два оборена.

Енглези о узроцима пада Сингапура

Рим, 20 фебруара. — Како јавља „Месаџеро", дописник „Тајмса", спасавши се из Сингапура, послао је из Батавије овај извештај:

„Потпуна неспособност енглеских генерала, и отсуство њихова угледа, било је од битна утицаја на одбранбене чете. Други узрок пада Сингапура је тај, што азијско становништво није у довољној мери учествовало у одбрани. Тако је н. пр. 12.000 људи позвано на рад, међутим се на лицу места појавило свега 800".

По извештају „Месаџера" из Лондона, у престоници се са великим узнемирењем гледа на чињеницу да ће после пада Сингапура Јапанци имати начина да са својим ратним бродовима озбиљно угрозе поморску везу између Индије, Аустралије и Кине, као и везу Енглеске и Сједињених држава са азијским ратиштима.

Велико узбуђење у Лондону
због напада на Порт Дарвин

Амстердам, 20 фебруара. (ДНБ) Према вестима из Лондона, оба јака ваздушна напада, као и напад јапанске морнарице на Порт Дарвин, изазвали су велико узбуђење у Лондону и целокупној енглеској јавности. Овај догађај бацио је у засенак све остале догађаје. Аустралијанска влада је према лондонским вестима, решила да се још данас састане на тајној седници.

Јапанци бомбардовали главни савезнички стан у Бандунгу

Шангај, 20 фебруара. (ДНБ) — Према вестима из Батавије, већи одред јапанских бомбардера извршио је жесток напад на главни стан Савезника у Бандунгу, на Јави. Из Батавије се јавља да је овај ваздушни напад проузроковао велике штете и на више места пожаре у ратним уређајима. Сурабаја је, такође, поново бомбардована од стране јапанских ваздушних снага.

Реконструкција енглеске владе

Берлин, 20 фебр. (МТИ) Према најновијим вестима, извршена је реконструкција енглеске владе. Краљ је одобрио следећа именовања: претседник владе, први лорд државне ризнице и министар војске: Винстон Черчил, министар доминиона и заменик претседника владе Атли, главни чувар печата и шеф Доњег дома, сер Стафорд Крипс, министар спољних послова Антони Иден, државни министар, Оливер Литлтон, министар за рад и народну службу Бевин, лорд Бивербрук као члан владе одриче се ове почасти и отпутоваће за Сједињене америчке државе.

Према једној новијој вести, министар Атли изјавио је у Доњем дому да ће се на наредној седници Доњег дома водити дебата о ратној ситуацији, а специјално о ситуацији на Далеком Истоку. Постоји потреба тајне седнице, како би се могле претрести извесне појединости у вези са ситуацијом на Далеком Истоку. Ову дебату Доњи дом ће другога дана продужити пред јавношћу.

Требовање накнадних количина масти
за тешке физичке раднике

Градско апровизационо звање у Ујвидеку саопштава: У смислу наредбе бр. 354.400/1941 К. М. утврђена је следећа количина масти за теже физичке раднике месечно по особи: 108 дкгр. масти, или 120 дкгр. сала, или 120 дкгр. сланине без коже. За теже физичке раднике (раднице), и то само за време трајања овакве врсте упослења, имају се сматрати:

1. Који је запослен 6 дана у недељи у таквој врсти физичког рада чији је карактер означен у додатку ове наредбе.

2. Стално врши тежи физички посао који изискује знатно више напора од просечног физичког радника.

Уосталом, квалификације за тежег физичког радника су потпуно исте као и код поступка приликом издавања карата за хлеб према додатку наредбе бр. 6230/1941 М. Е. Да би тешки тешки радници без сметње и без прекида свога рада могли да добију благовремено предвиђене веће количине масти, послодавац, односно одговорни вођа предузећа, дужан је да састави записнике и то у по два примерка о сваком раднику-радници који врши тежи физички посао и да их преда у року од три дана, дакле до 23 фебруара у 12 часова у Градском апровизационом звању, соба бр. 36—35.

Овај записник, код оних предузећа која су проглашена за ратна предузећа оверавће војни заповедник односног предузећа, а у осталим случајевима оверу ће вршити обртно надзорништво.

У сваком записнику имају да буду наведени следећи подаци: 1. име послодавца и седиште радње, 2. редни број, 3. име радника, 4 делокруг рада, 5. стан радника (улица и број куће), 6. доњи број куповне књижице и 7. евентуална примедба.

На основу ових записника, Апровизационо звање одмах ће издати односне карте, заједно са овереним дупликатом пријаве. За наводе који су изнети у пријави, а чији оригинал остаје код Апровизационог звања, послодавац је дужан да сваке недеље пријави евентуалне настале промене, а исто тако дужан је на табли за објаве у предузећу да сваке недеље истакне имена радника који имају право на веће квоте.

Сваки послодавац кривично је одговоран за стриктно спровођење ове наредбе.

АПОЛО

НЕМИ МАНАСТИР

Одлична филмска драма о разочараној љубави, по чувеном роману „КАРТАУЗИ" од Бароша Етвеш Јожефа, за филм прерадио Аеталош Миклош 7

Јавор Пал, Лукач Маргит, Толнаи К.

ОДЕОН

ПЛАМЕНОВИ

Одличан мађарски љубавни филм из модерног живота

МЕЗЕИ М., ХИДВЕГИ В., ЈАВОР П. и КИШ Ф.

РЕКС

Хајка у Невади

Узбудљив ковбојски филм

ФРАНШОТ ТОН

ПАЛАС

Деда Кригер

Сјајан немачки филм о бурском народу и његовој борби за слободу. Овај филм је на филмској утакмици у Венецији однео највећу награду, МУСОЛИНИЈЕВ КУП — Мајсторско дело и глума ЕМИЛА ЈАНИНГСА

ВЕСТИ ИЗ — БУДАПЕШТЕ

ПРЕДАВАЊА НЕМАЧКИХ МЕДИЦИНСКИХ КАПАЦИТЕТА У БУДАПЕШТИ

На позив Централног одбора за лекарску праксу, и Удружења мађарских лекара, одржао је у петак берлински универзитетски професор д-р Еуген Фишер у Хигијенском заводу будапештанског Универзитета предавање о наследно-биолошким огледима на медицинском подручју. Дан раније, одржао је предавање из области физике професор хамбуршког универзитета Георг Аншиц.

За свакога о свачем понешто

је прво издање сарадника „НОВЕ ПОШТЕ", којим ћете приредити себи ретко и пријатно уживање. Сарадници „НОВЕ ПОШТЕ" издаваће два пута месечно, под разним насловима, илустроване публикације о разним актуелним проблемима. — Цена је свега 30 филера. — У пажњу ревизорима „НОВЕ ПОШТЕ": МОЛИМО ДА НАМ ОДМАХ ЈАВЕ КОЛИКО ИМ ЈЕ ПРИМЕРАКА ПОТРЕБНО, пошто ћемо штампати у одређеном броју. — Не заборавите да у недељу, 22 фебруара, купите прво издање:

За свакога о свачем понешто

Шта каже Ганди?

„Правду ћемо постићи ако претходно дамо заправо својим непријатељима“

Седамдесетогодишњи „Махатма“ — „велика душа“ — даје изјаву америчком новинару

Седамдесетогодишњи старац Махатма Ганди, иако данас већ изван политичког живота, ужива међу Индусима најодличнији углед, и истовремено пример „политизујућег свеца“.

Цела политичка техника Гандијева почива на **стрпљењу,** — зло треба враћати добрим, мрзети треба преступе а не преступнике, и најзад: само тада моћи ћемо постићи правду ако претходно дамо заправо својим непријатељима.

Гандијева душевна крепост, љубав према правди и искреност поставили су му јединствено место у срцу његових саплеменика. Једном речју својом он уме да узбуди тристотинепедесет милиона људи. „Махатму“ — који израз на индуском значи „велика душа“ — поштоваће после смрти као свеца.

Недавно, Ганди је дао опширније изјаве једноме америчком новинару. Он је развио свој суд о занимљивој иако не непосредно актуелној теми: трудио се да оцрта свет од Сутра, такав свет који би могао да стално и постојано живи у миру.

Први закон будућности: стрпљивост

Главна питања, која се намећу при анализи будућности — рекао је Ганди — ова су: Има ли у овоме свету вредности насиље? Да ли ће и после тога бити сиротиње, понижавања, беде? Хоће ли очврснути поуздање у веру, или ће свет бити безбожан? Ако је истина да нас чекају велике друштвене промене, какве ће оне бити: мирне или насилне? Хоће ли их пратити буна или неће?

На ова питања свако има по неки други одговор — рекао је Ганди — и у томе одговору даје онаку слику света какву би он желео и каквој се нада. Моје је уверење да ће сутрашње друштво бити стрпљиво, и треба да буде такво. То је први закон. Тај закон је као нека далека капија, као утопија противна свакоме искуству.

Чврстом вољом побеђује се неодлучност

Али — наставио је Ганди — ништа није недостижно дотле док имамо начина да се потрудимо да то достигнемо. Појединац може да нађе пут стрпљења у будућности а да не чека притом да и други слично чине. Ако пак појединац може то да чини, зашто не би исто могли чинити и цели народи?

Нажалост, свагда стојимо неодлучни пред почетком једнога потхвата, ако слутимо да свој циљ нећемо моћи у целини постићи. Та је карактеристична црта и највећа препона у нашем напредовању, али сви можемо ту препону пребродити, само треба хтети...

Спроводити једнаку поделу — али без насиља

О социјалноме лицу новога света Ганди даје врло оригинално пророчанство:

Подједнака подела — други велик закон данашњице, како ја гледам — такође је плод стрпљења. Не мислим под тим квантитативно једнаку расподелу земље, него то, да сваки човек добије све оно што му је по природи потребно, не више. Груб али очигледан пример за то је: ако неко може једне недеље да убере 10 цветова, а други педесет, не треба ићи за тим да сваки једнако бере десет, или педесет цветова. Него, сваки нека добије онолико колико му задовољава његову потребу.

„Богаташу оставимо имање у потпуности“

И ту се сад намеће — рекао је затим Ганди — можда најважније питање, тесно скопчано са преуређењем сутрашњег света: **како** треба докрајчити ту поделу.

Треба ли богаташу одузети његов посед? Одговор стрпљења на ово питање гласи: **не!** То би било насиље, а ништа што је насилно не може бити на корист човечанства. Насилно одузимање имовине одузело би друштву многе вредности. Богаташ зна како треба изграђивати и водити, и не треба га лишавати његових способности. Оставити му ваљ имање у потпуности, да из њега покрива своје властите потребе, а преосталог дела да буде верни настојник: тако ће богаташ бити од праве користи друштву.

Опстанак света оснива се на вери

Изјава Гандија, у многоме сензационална, завршава се овако:

У будућем свету не видим ни сиромаштва, ни рата, ни буне, ни крвопролића. И тај ће свет боље веровати у Бога него мојој пређашњи. Опстанак целога света оснива се на вери. Сваки покушај који је уперен ка истребљивању вере, пропашће.

*

Данас, кад пламен светског пожара додирује и границе Индије, разумљиво је да апостол стрпљивости стоји повучен из политике. Али, тешко је поверовати да ће Гандијев утицај опасти код његових верних.

Ситне вести из иностранства

У **Шангају,** у унутрашњости града, десио се атентат бомбом, којом приликом је убијено и рањено преко двадесет Кинеза.

Из Токија јављају да је јапански кабинет усвојио предлог премијера Тожа да се за Министра унутрашњих дела постави Михио Јазава, досадањи заменик тога положаја.

Нахас паша, египатски министар претседник, изјавио је пред претставницима штампе да је Египат учинио у овоме рату велике напоре да би Енглеској дао уговорену потпору. Он за то очекује од Енглеске противуслуге моралне и материјалне природе.

У круговима око Черчила се, према једној вести „Дејли Мејла“, озбиљно претреса питање распуштања Доњег дома и расписивања нових избора.

У Вашингтону одобрио је финансијски одбор повишени, од Рузвелта предложени кредит од 36 милиона долара за обуку пилота.

ИЗ СУДСКЕ ДВОРАНЕ...

Због недопуштеног преласка границе, подмићивања, ширења алармантних вести и насиља

Пред већем г. др. Кулици Беле проглашено је више пресуда у текућим расправама, а исто тако одржано и неколико кривичних расправа.

На јучерашњем заседању проглашена је пресуда Апелационог суда у Сегеду, супрузи др. Шајовић Шандора, др. Јагода Були и његовој жени, супрузи Тенера Шандора и Тенера Давида, који су у новембру прошле године на илегалан начин побегли из Београда у Мађарску. Приликом прелаза границе они су ухваћени у Ујвидеку и тако доспели пред суд. Суд их је осудио са по један месец и пет дана затвора, а коју су они већ издржали у истражном затвору и требали да буду протерани. Међутим, они су се жалили против оштро одмерене казне и на тај начин остали су у затвору све док пресуда не постане правомоћна. Апелациони суд потврдио је пресуду суда у Ујвидеку, али су се осуђени жалили и против ове пресуде, те ће на тај начин остати у затвору све док и Касација не донесе своју одлуку.

*

Јавили смо недавно о интересантном грађанском спору, који је вођен пред Обртним судом између Бачке трговачке банке, (раније Српске трговачке банке) и Фабрике алата и метала, чији су власници Миљковић и друг. Као што смо јавили, спор је настао око тога, што је банка финансирала ову фирму за набавку разне гвоздене робе, која је у априлу прошле године била пленом пожара у магацину у коме се налазила.

Банка је стала на гледиште да њу не терети никаква материјална одговорност за овај случај и тражила је од дужника исплату целокупног дуга са каматама. Саслушани су стручњаци, који су потврдили да је споменути магацин био потпуно сигуран од пожара, који је настао услед више силе. На основу овога, суд је дао за право банци, а тужбу фабрике одбацио.

*

Шиха Јанош из Ујвидека одговарао је за тешку телесну повреду из нехата. Осуђен је на 30 пенга новчано.

Због покушаја подмићивања у службеној дужности, осуђен је на 4 месеца затвора Шугар Бела из Торонталташархеља. Он је још прошле године у априлу, приликом бомбардовања Београда, побегао у Сабадку. Било му је потребно да прибави уверење о становању, јер се то од њега тражило као од Јевреја, па је зато отишао у Петрец, где је покушао да утиче на општинског бележника да му овај за хонорар од 4000—5000 пенга изради три таква уверења. Међутим бележник је пријавио ствар властима и тако је Шугар доспео под суд.

*

Бек Јожеф, имућни поседник из Нове Паланке, одговарао је такође због покушаја подмићивања. Он је насекао у букинском врбаку 10 снопова врбе, али је на своју несрећу наишао на чувара, коме је понудио један пенг, да га пусти. Међутим, чувар је ово одбио и пријавио га властима, тако да је он коначно доспео пред суд, који га је казнио са 100 пенга новчано.

*

Ромода Петер из Чурога, одговарао је због насиља над једном малолетном девојком. Суд га је прогласнио кривим због крвне заразе и осудио на осам месеци затвора и пет година губитка часних права.

*

Женски језик. Кицел Розина из Чурога доспела је на оптуженичку клупу због ширења алармантних вести. Она је причала да је однекуд сазнала да се спрема атентат бомбом на једну крчму и биоскоп у Чурогу. После се испоставило да то уопште није истина. Осуђена је на 40 пенга новчано.

Осуђени најагилнији ујвидешки лопови

Пресоване смокве, алуминиумске жице, кристални шећер и сирћетна киселина пред судијским столом

Судија др. Мађаш Бузогањ одржао је претрес Јожефу Вуграничеку и Андрашу Фаркашу, који су у Ујвидеку извршили читав низ крађа, а који су сматрани, као најагилнији чланови ујвидешког подземља. Они нису бирали. У фабрици Браћа Крамер украли су око 300 килограма бакарне жице, 20 кг. олова, велику количину врећа, а затим су се одмах упутили на аеродром и отуда однели разне ствари, да би најзад посетили и магацин Иштвана Хајча и из његовог стана украли 80 кг. кристалног шећера, 35 кг. паприке, 25 литара масти и друге разне намирнице. Доцније су поново упали у Хајчев магацин и однели 225 кг. шећера у праху и у коцкама, 25 кг. сувих шљива, 6 литара алкохола, 25 кг. пресованих смокава, цимета и других деликатеса.

Поред тога, Вуграничек је радио и „самостално“. Прошле године у августу извршио је крађу у магацину главне поште и отуда однео 50 кг. алуминиумске жице, алата и важних инструмената. Сумњива слава ових лопова трајала је до касно у јесен, када су пали у руке полицији. Фаркаш је оптужен и за јаташтво, због примања украдених ствари од Вуграничека. После обављених судских формалности суд је оптужене прогласио кривим и осудио Вуграничека на две године робије, и на 5 година губитка политичких права, а Фаркаша на годину дана затвора и 3 године губитка грађанског права.

ВЕСТИ

— **Уз многобројно учешће грађанства** данас по подне у 3 часа, сахрањена је на св. Алмашком гробљу мати нашег угледног суграђанина др. Милоша Петровића, уд. Ружа Петровић. Покојница је преминула у 83 години живота после кратке и тешке болести, 18 фебруара, у 7 и по часова увече, а оплакује је многобројна породица: Катица др. Милоша Петровића снаха, Паја Стојановић и др. Руди Пјецки зетови, Зорка, Милош, Јелка и Меланија деца, унучад: Ђорђе, Душан, Десанка, Ружица, Марко, Милош и Звонко, као и остала многобројна родбина.

— **Читуља.** 18 о. м. преминула, а данас је сахрањена уд. Милица Маленчић, рођена Михајловић. Покојница је преминула у 83 години живота после дуге и тешке болести. Сахрањена је тихо и скромно, као што је био и њен цео живот.

— **Вуковарска фабрика кудеље срушена под теретом снега.** Услед нагомилане масе снега, у висини од 1 метра, која је лежала на крову фабрике кудеље у Вуковару, цела зграда се срушила. Несрећа се догодила ноћу, тако да нема људских жртава. Тешко су оштећени многи машински уређаји. Штета се цени на три милиона куна. Услед катастрофе, 120 фабричких радника остало је без хлеба.

— **Смрт при слушању радиа.** Госпођа Иштвана Ловрића у Печу слушала је музику, седећи поред радиа. Одједаред јој позли и сруши се мртва на земљу. При прегледу, опажене су јој озледе око врата, те је наређена обдукција леша.

— **У пажњу пензионерима града Ујвидека.** Главна благајна града Ујвидека позива све пензионере града Ујвидека, да се ради примања својих одговарајућих пензијских принадлежности за месец фебруар, јаве у Главној градској благајни, према нижем распореду и одређеним данима и то само по подне од 4—6 часова. Обавезно је да се сваки пензионер лично јави и понесе са собом личну легитимацију. Исплате ће се вршити овим редом: у понедељак, 23 фебруара, лица, чија презимена почињу са словима: А, Б, Ц, Ч, Д, Е, Ф, Г, Х, И, Ј, К, Л, у уторак, 24 фебруара: чија презимена почињу са словима: М, Н, О, П, Р, Ш, С, Т, У, В, З и Ж. Молимо се сви, да се строго придржавају овога реда, јер Главна градска благајна није у могућности да ни коме чини изузетак. — Главна градска благајна. 265

— **У Сабадки ухапшен је Цигани Грга Димовић,** који је ушао у стан Карола Луца, кожара Тенерове радње, и украо једно одело. Луцова жена је приметила крађу, ухватила крадљивца на улици и предала га полицији.

— **Рибарење на Балатону,** услед оштре зиме, нарочито пак због високе наслаге снега на дебелој леденој кори, веома је отежано. На дуже или краће време прекинуо се риболов чак потпуно обуставити. Рибари сами тешко носе овако јаку зиму, а и честе снежне мећаве ометају их у њиховом послу.

У будуће пиринач ће се продавати само за болеснике и лица млађа од 18 година

По особи месечна квота износи највише 20 дкг.

Апровизационо звање града Ујвидека саопштава:

С обзиром на то, да Градско апровизационо звање располаже са ограниченим количинама пиринча и што у смислу наредбе 760/1942 М. Е. може свако лице да месечно добије по 20 дкг. пиринча, која се количина уписује у куповну књижицу. Градско апровизационо звање било је принуђено да учини у том правцу нове одредбе.

Према овоме, отсада,

пиринач ће трговци моћи издавати само лицима млађим од 18 година, а за старије само за болеснике, који ће ово оправдати уредним документима.

На тај начин жели се да се спречи да пиринач добију и таква лица, која нису неопходно на ову храну упућена. На овај начин биће осигурана довољна количина пиринча за оне, који су на њега упућени.

Поступак за добијање пиринча је следећи:

У случају болести, мораће се приказати лекарско уверење лекара Окружног уреда, железничког лекара или лекара државних здравствених установа, на које ће трговци моћи да издаду по глави месечно 20 дкг. пиринча.

У случају да ово уверење издаје приватни лекар, уверење мора оверити и надлежни градски, односно државни лекар. У погледу деце, мериторни су подаци, који су уведени у књизи у погледу година њихове старости.

Градско апровизационо звање упозорује све трговце, да ни у ком случају лицима, која немају права, не смеју продавати пиринач, јер се на тај начин угрожавају интереси оних, који су на ову храну упућени, већ из социјалних разлога.

Оним трговцима, који се огреше о ту наредбу, биће одузета не само дозвола продаје пиринча са заплењом постојећих залиха, него и овлашћење за продају шећера.

— **Градско начелство у Сабадки** поставило је пописиваче и надзорнике пописа стоке, пашњака и пољопривредних стројева. Постављено је 99 пописивача који ће почети са радом 4 марта о. г.

— **Коложвар за месну сиротињу.** Градска управа у Коложвару, у старању за 2514 сиромашних породица са 6655 чланова, у прошлом је месецу разделила 3435 доручака, 3452 ручка и 3450 вечера. У оквиру акције за дечју исхрану, дели се свакодневно 1600 ручкова и 2158 литара млека. Сем тога, 272 сиромаха запослена су у општинским радовима.

— **У сну прегажени од воза.** Варга Лајош и Рац Михаљ, сеоски младићи, одвезавши на саоницама сватовске госте у Ђер, враћали су се кући у своје село. На путу их, у саоницама, ухвати сан. Коњи, скренувши са снежног пута, наведоше саонице на железничке шине и ту застадоше. У том наиђе теретни воз из Будапеште и прегази их Варга је одмах умро, док је Рац смртно озлеђен издахнуо у болници. Истрагом је установљено да возовођу не терети одговорност за ову несрећу.

— **Украли и положили пола летњиковца.** Несвакидашњу крађу пријавила је редарству у Печу жена д-ра Мора Келемена, власница летњиковца у близини Мечека. Из њене виле су непознати лопови демолирали па покрали сву дрвенарију заједно са целом терасом, што су вероватно употребили за огрев. Полиција води истрагу да пронађе ове оригиналне крадљивце.

— **Обесио се пред операцију.** Рак Јожеф, 68-годишњи кројач у Печу, оболео већ дуже време, одлучио је најзад да се, по лекарском савету, даде оперисати. Жена му оде до станице за спасавање, да замоли кола за пренос у болницу. Кад се вратила кући, затече мужа мртвог, обешеног о клин кајишем од панталона.

— **Српски министри приређују низ зборова.** Из Београда јављају: Према решењу министарског савета, сви министри ће ускоро поћи у унутрашњост Србије да приреде читав низ предавања. На тим зборовима министри ће упознати народ са данашњим стањем у Србији и изгледима за будућност. У Нишу је већ одржао збор министар пољопривреде, који је у свом говору нагласио да је српском народу већ сасвим дојадило петљање са политичким авантурама. Министар просвете Јоњић у свом говору, одржаном у Ваљеву, оштро је осудио емигрантску владу у Лондону. Он тврди да се Срби морају вратити својим старим националним идејама и у клици угушити комунизам. У Шапцу је одржао велики говор министар народне привреде Олћан, наглашујући да се само одржавањем реда и мира могу сузбити све оне тешкоће са, којима се данас српски народ бори.

— **Подружница Црвеног крста у Сабадки позвала је грађанство** да да један део своје крви за потребе трансфузије домобранцима који се боре на Источном фронту. Крв се узима сваког дана после подне између 4 и 6 часова у просторијама Црвеног крста (Бем-утца број 14).

— **Отварање Музичке школе у Зенти.** Почев од 1 марта у Зенти почиње рад новооснована Музичка школа под државним надзором. У школи ће се учити клавир, виолина, приватно певање, теорија о музици и сви дувачки инструменти. Чланарина за почетнике износи 15, за напредне ученике 18 пенга. Часови ће се одржавати у згради велике гимназије.

— **Нежељен гост.** Чиновник Пал Ђула, при доласку из Коложвара у Ђер, добио је намештење у једном великом фабричком предузећу. И поред добре зараде, он је ишао по гостионицама, где је, господски ручавши и вечеравши, изјављивао да нема новаца да плати, већ нека с њим раде шта хоће. На полицији испоставило се да је Пал и иначе чинио преступе, и са лажним кључевима улазио у туђе станове. Предат је властима.

— **Одложен је први редовни годишњи сајам у Сабадки,** који је требао да се одржи 22 фебруара. Сајам је одложен због великих саобраћајних сметњи насталих услед великог снега. Градоначелник Сабадке одложио је сајам за 22 март.

— **Велики пожар у Ходшагу.** Претпрошле ноћи избио је овде велики пожар у кући Швендерман Мајаша, имућног економа. Пожар, чији узрок још није могао бити утврђен, захватио је целу кућу и она је за кратко време била у пламену. Ускоро дошли су и месни ватрогасци, који су са суседима и присутним становништвом приступили гашењу. Спасен је један део куће, нешто намештаја и стока из штала и свињца. Штета се цени на 18 хиљада пенга.

— **Ако штедимо са сапуном,** повећава се опасност заразних болести. Зато, увек употребљавајмо оригинални Лизоформ, који допуњује дејство сапуна и поуздано дезинфицира. Оригинални Лизоформ добија се у познатим боцама зелене боје.

— **У државној гимназији српског наставног програма основан је стенографски курс.** Иницијативом господина Валенрајтера, професора Државне гимназије српског наставног програма, основан је ових дана стенографски курс за ученике при Државној гимназији српског наставног програма. Професор Валенрајтер сазвао је скупштину ученика и ученица на којој је изнео значај и потребу оснивања стенографског курса. Скупштини су присуствовали многобројни ученици, од којих су се већина, увиђајући потребу знања стенографије, уписали на курс. На крају скупштине изабрана је управа. За претседника је изабран Костић Ђ., ученик VIII разреда гимназије, за секретара Грујић Ђ., ученик VII разреда, и за благајника Вељковић С. ученик VIII разреда.

— **Савез крадљиваца живине.** У Сомбатхељу, последњих месеци учестале су крађе живине у масама. Редарство је најзад пронашло крадљивце, малолетне младиће, који су основали читаву организацију, под претседништвом Ерне Хорвата, 20-годишњег момка. Признали су да их је једна мештанка, жена Јожефа Видоша, наговорила да краду по месту живину, коју је она од њих по јевтине паре куповала. Суд је Хорвата осудио на годину дана робије а жену на 5 месеци. Остали малолетници пуштени су, али су под присмотром

Велика смртност одојчади и мале деце у Зомбору. Приликом састављања последње статистике о рађању и умирању зомборских грађана, примећено је да је смртност одојчади и мале деце у том граду у последње време знатно повећана. Тако је међу умрлима за последње две недеље од 32 било осморо одојчади и деце.

Читајте „Нову пошту“

Кроз цео свет

Најнеренштабилнија железничка пруга на свету

Вероватно је да је најнерентабилнија железничка линија на свету она, која се повлачи између варошица Бекус и Сметпорт у америчкој савезној држави Пенсилванији. Све акције ове железничке пруге налазе се у рукама једног јединог сопственика, који се, упркос томе, баш не може похвалити да живи у срећеним материјалним приликама. А сасвим је логично према томе да ни само финансиско стање ове железнице није нимало ружичасто. А зашто, читаоци ће одмах сазнати.

Пре неколико година, једини акционар железничке пруге Бекус-Сметпорт мистер Ростон имао је малер, да је из димњака локомотиве његовог путничког воза искочила једна варница и запалила жито које се налазило у зрењу на пространој ораници поред железничке пруге. Тада је, према строгим америчким законима, био судски приморан да оштећеним пољопривредницима плати високу отштету. Последице овог удара је мистер Ростон све до скора подносио и једва успео да се спасе потпуне материјалне пропасти. Али чим му се поменути малер десио, он се заветовао да ће своје возове пуштати у саобраћај само за време кишовитих дана.

На овај начин, разуме се, приходи ове железнице су се знатно смањили, а становници Бекуса и Сметпорта морају, ако желе да путују, стрпљиво да очекују кишу, која ће им донети воз на станицу...

*

● **Две тешке железничке несреће догодиле су се у Аргентини.** Експрес „Сунчев зрак“, који је био пун излетника, враћајући се из Кордобе, на путу за Буенос Ајрес, налетео је на један путнички воз, којом приликом је један вагон потпуно смрвљен, а више осталих кола оштећено. Број жртава, према овој првој вести, није још утврђен. Скоро у исто време десила се и друга железничка несрећа, којом приликом је на граници Боливије, код Хумахуака, над једном провалијом, искочио воз из шина. Било је три мртва и 37, које тешко, које лако рањених путника.

● **Необичан несрећни случај** задесио је једну шведску рибарску барку. Барка је сама пловила у луку у Некше, а на палуби није било ни једног бродара. Пристанишне власти привукле су барку обали и тада се утврдило да се сва посада отровала угљеним моноксидом, јер се услед велике зиме повукла под палубу, грејући се једном пећи са ћумуром из које се развијао отрован плин моноксид, од кога су се онесвестили. Сви су пренесени у болницу.

● **На дну Зојдерског језера** откривени су остаци рушевина грофовије Куинрем, која је у средњем веку била средиште раублитера.

Привредни живот

Нови видици биљне производње у Мађарској

Резултати научних огледа проф. Тужона

Својим дугогодишњим експерименталним научним радом, мађарски научник проф. универзитета д-р Јанош Тужон постигао је на пољу биљне производње резултате који су од трајне вредности, својим утицајем на пољопривреду, као и на медицинску хемију. Најновији резултати његови у томе правцу нарочито се истичу.

Највећи део својих огледа, проф. Тужон испробао је у пракси и усавршио у пошумљеном подручју Матре, недалеко од општине Гар. У ту сврху он је основао посебан лабораториум, из којег су добивени важни резултати. Међу најважније, спада научан рад у интересу пошумљавања Алфелда, путем одомаћивања туђинских, азијских и других четинара, топола и другог дрвећа. Нарочито су добри успеси постигнути са једном врстом високе тополе, која се може да одомаћи на мочварним теренима Алфелда. То је дрво ванредно обилно у целулози, основној материји хартије, и значајно је н. пр. да је град Њујорк, својевремено, наручио више хиљада младица ове врсте тополе проф. Тужона, ради огледа у тамошњој индустрији хартије.

Даље су важни огледи учињени са култивисањем биљке дигиталис, познате лековите биљке. чија производња је нарочито данас, у ратним приликама, од неоцењиве користи. Одомаћивање ове биљке, достигло је већ толике сразмере, да се количинама које се постижу може снабдети цела држава.

Врло занимљиви су експерименти постигнути са аклиматизовањем ружа које дају скупоцено уље. Даље, оплемењивање луцерке у сорту отпорну према суши, која добро успева на пешчарама, те оплемењивање ражи која се сеје с пролећа.

О својим лабораторијским огледима са гумом и гутаперком, проф. д-р Тужон дао је, недавно сараднику „Регели Мађарорсага“ следећу изјаву:

„Моји огледи се у последње време простиру поглавито на производњу каучука, с обзиром на важност ове биљке у данашње ратно време. Међу гуменим биљкама, с којима вршим експерименте, најважније ће бити култивисање двеју биљака, т. зв. „коксагиза“ и „скорзонере“. Корен ових гумених биљака садржи материјала каучука, доброга квалитета и у довољној количини. Слично су важне и поједине уљарице, страног порекла.

● **Египатска влада** чини припреме за пан-арапски научни конгрес. На конгрес, који ће се одржати у априлу, позвати су сви истакнути арапски научници и јавни радници.

● **Према саопштењу радиа у Делхију,** за држање радио апарата потребна је посебна дозвола. Онај, ко не добије посебну дозволу за држање радиа, а ипак радио апарат држи, биће кажњен са три године робије.

● **Прва железничка пруга у Европи,** између Линца и Буђејовица, изграђена 1832 године, сада навршује своју 110-годишњицу. На овом „гвозденом путу“ возове нису вукле локомотиве, него коњи, али то је за оно време био светски догађај, тим пре што је то била прва гвоздена пруга изграђена у Европи.

● **Египатска пошта** не прима више писма за Америку, услед насталог ратног стања. Сада се поштанска служба, доста неуредно, обавља уз Каира према Јужној Африци, одакле се пригодном паробродарском службом преноси за Америку.

● **Међународни будистички савез у Токију основао је јужнотихо-океанску будистичку академију. Главни задатак ове академије биће да утврди и појача везе три најглавније јужноазијске будистичке државе: Тајленда (некадањег Сијама), Индокине и Бурме.**

● **Из Мадрида јављају да је у Картагени у својој 65 години** преминуо генерал Лопес Пинто. Генерал Лопес учествовао је у шпанском грађанском рату, у коме је стекао велике заслуге борећи се на страни генерала Франка.

● **У Модени је у градском биоскопу** за време приказивања филма „Светлост“, једна група гледалаца препознала у једној сцени журнала о борбама у Русији, војника Арвиера Аскариа, становника из истог места. Његови пријатељи су о томе одмах обавестили његову породицу, за коју је власник биоскопа веома љубазно другог дана поновио исти филм у приватној претстави.

● **Четири италијанска мисионара убиле су наоружане кинеске банде у Тинг-Чоену.** Убијени мисионари припадали су иностраном мисионарском институту у Милану, а вршили су своју мисионарску дужонст у област Хонана.

● **Први глобус на свету израђен је у Нирнбергу пре 450 година.** Глобус је начинио Мартин Бехајм. Овај први глобус био је доста примитиван и имао је промер свега 45 см. Он се данас налази на чувању у Нирнбершком музеју.

Наука и живот

Главобоља *није самостална* болест

Који су прави узроци главобоље?

Главобоља спада међу оне непријатне појаве, које се често јављају, али се њено постојање по спољним знацима ничим не може утврдити. И многи људи се у муци за време ада и неиздржљиве главобоље питају: какав је, уствари, прави узрок главобоље и шта изазива зујање, притисак, севање и нервозно вибрирање у нашој глави? Пошто узроке главобоље не можемо слободним оком сагледати, приморани смо да се у овом погледу ослонимо само на стварне чињенице.

На ово питање даје кратак и јасан одговор познати немачки медицински стручњак др. Карл Вајднер у лекарском часопису „Дојче Медицинише Вохеншрифтен“, служећи се најновијим научним открићима у вези са главобољом.

— „Ако испитујемо облике главобоље“, — пише угледни научник, између осталог, — „у том случају скоро увек налазимо на исти симптом: бол се обично јавља само у глави, која се налази у мирујућем ставу. При томе можемо да приметимо да се ритам удара срца потпуно слаже са појавом појединих болова у глави. Ако, међутим, оболелу главу покренемо, тада болови у већини случајева постају још јачи, из чега се може извести закључак да је у глави настао известан поремећај у снабдевању мождених ћелија крвљу.

Научним опитима у најновије време утврђено је и то, да се крвни судови мождане опне за време главобоље проширују, при чијим завршетцима се налазе осетљиви живци. И скоро свака главобоља може да се сведе на овај важан симптом. Бол у глави изазива или кочење или проширење крвних судова мождане опне, што сасвим природно, раздражујући делује на саме живце.

Друга је ствар шта изазива ово мождане опне ове поремећаје, па је стога лекарева дужност, да пре свега утврди узрок овог поремећаја. Што се тиче ефикасних лекова против главобоље, према мишљењу меродавних медицинских стручњака, најподеснији су они медикаменти, који имају дејство сужавања односно оживљавања крвних судова ћелија мождане опне. Поред тога, потребно је применити и природне лекове, као што су, например: купања у топлој води у седећом ставу, услед чега се брзо регулише крвоток у целом мозгу, а тиме и нормализује функција толико важних крвних судова мождане ћелије.

На крају, треба подвући да главобоља ни у ком случају није самостална болест и да јој баш због тога морамо обраћати највећу пажњу, трагајући за правим изазивачем ове непријатне појаве.“

ПРИЧА „НОВЕ ПОШТЕ"

Кад врачара погреши

Славомир Настасијевић

Право имају полициске власти што апсе врачаре, јер оне страшно обмањују свет. Дају људима којекаква траве да се лече од љубавне напасти. Лече чак и оне који су према љубави постали флегматични, који слабо маре за љубав и који су мало употребљиви у том смислу. А баш њима врачаре највише маме паре. Затим погађају оно шта је коме било и шта ће коме бити. У главном дају лепе речи за готов новац. Али да је само то па нека иду с милим Богом, него не одређују правац у животу, пут којим ће ићи да им буде боље, и, наравна ствар, неки пут погреше, па човека жестоко наведу на животну стрампутицу. Ту човека обично и већа материјална штета снађе.

Тако је на пример врачара обманула и уназадила једног, иначе, напредног занатлију из нашег предграђа. Уназадила га је тако да је човек и кућу изгубио.

Хтео је тај занатлија прошле године да се ожени. И он би се сигурно оженио да му та врачара није помрсила рачуне, па је и дан данји неожењен, а кућа — бог да прости!

Оде он врачари једног дана, причека док на њега дође ред и одмах се пословно обрати:

— Немој ми ти ту ваздан... добар си, леп си, ваљан си и шта ти ја знам. Него ме саслушај све по реду па онда покажи шта знаш и умеш.

— Океш ли да знаш да те бије срећа или несрећа, упита врачара.

— Видеће се... имам намеру да се женим, — рече занатлија и забаци шешир на потиљак, — узми те карте, промућкај их мало, па види може ли шта бити од тога посла. Али, унапред ти кажем, немој ми цангати.

— Пресеци, па да видимо каква ли ти је та млада.

— Да ваља не би ја ни долазио овде, — рече занатлија осорно и пресече. Него да ти видиш имали изгледа да скоро — отегне...?

— Ух, океш да си одмах удовац, — рече врачара гледајући карте.

— Него шта! Мени је тридесет година а њој шесет и две... Наравна ствар.

— Два би таква могла да узме и још да јој претекне. Слушај, господине, не мој се жениш. Бре да нађеш девојку младу и лепу, спрама тебе... Ја ћу ти нађем.

— Ћут! пресече занатлија — знам ја добро шта радим. Има она велика кућа а има и пара. Разумеш?... Ајде гледај, мисли ли баба скоро на онај свет.

Врачара преврте очима, загледа се добро у карте, пљуцну у прсте и рече:

— Ако се уда још девет година ће да састави, зашто њој враг даје живот; љубав је држи.

— Ако се не уда? упита занатлија.

— Две године, — слеже врачара раменима.

— Стари сам ја баксуз, — плану заантлија и устрча се. — Удавала се она већ двапут, па ће појести и мене трећег... Аман види да се случајно ниси преварила, можде је обратно.

— Врачара Марта никад се не вара. И још ћу ти кажам име јој је Кристина.

— Јок, каква Кристина! Она се зове Ангелина... Идите до ђавола и ти и она, — обрецну се огорчени заантлија, баци банку на сто и пође.

— Стој! — викну врачара и извади из недера завељај.— Још пет динара, па ево ти ово за здравље.

— За чије здравље?

— За твоје, за твоје, не бој се није за њено.

Занатлија спрштн једну бубуљицу на лицу, севну очима и натуче шешир на очи.

— Причај ти то за своје здравље, — и оде нагло.

*

Међутим, одмах после тога случаја Ангелина се удала за другог, за бакалина, и ма да је два мужа сахранила, бакалину није могла наудити него је сама умрла већ после два месеца у шездесет трећој години свога живота. Ни годину дана није саставила у браку.

Сад, или је врачара погрешила, или је бакалин подмитио да лаже све интересенте у његову корист, тек јасно је да је један добар занатлија изгубио кућу. Прича он сада по вароши да је ту могла бити и друга нека „работа" од стране бакалина, јер тај има у своме дућану и масне соде и сирћетне киселине итд. Љубомора је рђав језик, наводи човека да сваштa говори. Како год било, у сваком случају је добро што полиција апси врачаре.

ЗНА ЧОВЕК ШТА РАДИ...

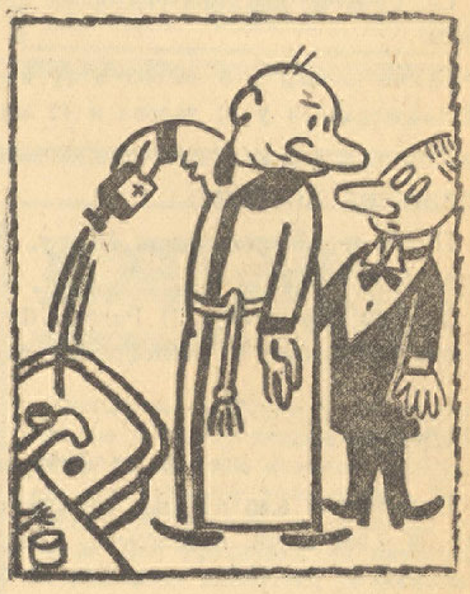

— Шта ви то радите забога? Тако скуп лек а ви га просипате.

— Ћути Жак! Ишао сам лекару да живи он. Код апотекара сам купио лек да живи и он; сада га просипам да живим ја.

*

МУКОМ СТЕЧЕНА ИМОВИНА

Млади беспосличар, који је познат по свом огромном богатству, хвали се у друштву:

— Моја велика имовина стечена је тешком муком и знојем. Тим се могу поносити!

Један господин из друштва је на то хвалисање приметио:

— Колико је мени познато, господине Жарко, ви сте ту имовину наследили од свога богатог стрица, а ви сами у животу никада ништа нисте радили.

— То је тачно. Али мој стриц се доиста много знојио и мучио, док је нагомилао те милионе...

Јошико Хаваки спасава Јапан од опасних страних шпијуна

Пише В. Спасић (25)

НЕПРИЈАТНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЗА ГОРИТУ

И опет је одјекнуо непријатан, промукао смех, који је Горити парао уши и испуњавао га згражањем.

— Није потребно ништа да ми потпишете, Горита, — рекао је хладно маскирани мушкарац за писаћим столом. — Ваша једина признаница, која се налази у нашим рукама, довољна је да вам заврнемо шију ако ми будемо то хтели. Данас је рат ратно стање! И стога будите паметни и практични, па настојте да нам доносите бољи, интересантнији и важнији материјал, са којим ћете много новца зарадити. Уједно вам пријатељски саветујемо да се не коцкате! Помислите само на своју кћерницу. Она је потпуно сиромашна, а њена лакомислена мајка, без размишљања и лако, рукује са новцем до кога је дошла путем зајма и сумњивих дугова. Ваше венчање се одуговлачи само с тога, што стара госпођа, ваша будућа пуница, жели зета који ће потпуно средити њене финансије. Ако нам будете вредно радили, за кратко време можете доћи до завидне своте! А иначе, лако се може десити да вас неко код Осите избије из седла! И постарајте се да поново придобијете пуно поверење ваших претпостављених. Они су почели да сумњају на вас и зато будите опрезни, јер, како видим, они вас држе под присмотром, или ће вас можда тек ставити под надзор. А ово ђубре, које сте нам данас донели доказ је њиховог поколебаног поверења према вама. До скорог виђења, капетане Горита!

Гориту су ове речи поразиле и до крајности посрамиле. Његов чувар пратио га је у стопу. Они су заједно ушли у затворени ауто.

Капетан Таваси је сачекао да ауто страних шпијуна одјезди, а затим је напустио своје скровиште и осврнуо се. На улици у то доба није било никога. Брзим корацима је прешао на другу страну улице и застао пред сумњивом кућом. Извадио је своју џепну електричну лампу и осветлио таблу са натписом кућног броја:

„Улица Кореа бр. 24"

Кад је то видео лице му се разведрило. Није се преварио када је за време своје необичне вожње на шпијунском аутомобилу претпоставио да се ова кућа налази у непосредној близини главног булевара престонице. Задовољно је стрпао руку у џеп и звиждућући се удаљио.

Скора у исто време изишао је из црнога аута и ојађени и збуњени капетан Горита на чијем ветробрану је опет светлела лампа са знаком Црвеног крста.

Ауто страних шпијуна се није ни зауставио већ је само успорио вожњу када је Гориту позвао његов маскирани пратилац да напусти кола. А тек што је крочио на тротоар, ауто је већ одјурио. Заставши на ивици тротоара, Горита је ставио руку у џеп и изненађено узвикнуо.

— Охо!... Шта је ово?

У својој десници остио је неки хладан предмет. То је био његов револвер. Било је јасно да је маскирани шпијун на вешт начин прокриумчарио његов стари револвер у џеп.

Када је пошао према згради Министарства рата, он је убрзао кораке. На једном углу приметио је фијакер. Колебајући се једно време решио се да седне у њега и тако надокнади изгубљено време. Овога пута осећао се много прибранији и када је дошао пред свог послодавца он је био потпуно сталожен и није морао да се усиљава када је почео да реферише о исходу своје мисије. Он је на питања пуковника Шохире одговарао брзо и ведрим изразом на лицу и то је код пуковника изазвало у толикој мери пријатан утисак да је Шохиро сада себи пребацивао што је толико оштро укорио младог капетана и без основе га осумњичио. Био је потпуно уверен да је он честит и ваљан официр.

(Наставиће се)

Данас

Субота, 21 фебруара 1942 године.

Св. Сава II. аеп. срп. Тодорова субота.

Сунце излази у 6 часова и 44 минута, а залази у 17 часова и 42 минута.

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ:

Попић м-р Милан, Јокаи Мор у. 13 (телефон 28—79).

Михелс м-р Јулије, II Ракоци Ференц улица број 66 (телефон 29—51).

*

РАДИО

За 21 фебруар

Будапешта: 6.40 буђење, гимнастика ● **7.00:** вести, саопштења, јутарња музика. ● **10.00:** вести. ● **10.15.** забавна музика. ● **11.20:** потпури. ● **11.40:** предавање. ● **12.10:** војна музика ● **12.40:** вести. ● **13.30:** поздрав војника. ● **13.50:** арије уметника са грамофонских плоча. ● **14.30:** вести. **15.20:** циганска музика. ● **16.10:** омладински час. ● **16.45:** вести. ● **17.00:** вести на словачком и русинском језику. ● **17.15:** комади савремених мађарских композитора. ● **17.40:** предавање. ● **18.00:** оркестарски концерт. ● **18.35:** пола часа народне музике. ● **19.00:** вести на мађарском, немачком и румунском језику. ● **19.20:** музика са свију страна. ● **19.45:** певање. ● **20.10:** оперетски одломци. ● **20.40:** позоришни комад. ● **21.00:** циганска музика. ● **21.40:** вести ● **22.10:** мађарска, немачка и италијанска филмска музика. ● **23.00** вести на немачком, италијанском, енглеском, француском и финском језику. ● **23.25:** музика за игру. ● **24.00:** вести. ● **0.15:** час Црвеног крста.

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту 20.30 и **17.53.**

За Сабадку 4.38.

За Зомбор 4.06, **10.54, 13.50 (Сеплигет-Паланка),** 17.26.

За Тител 6.15, 14.02 и **20.20.**

За Зенту-Сегед 5.30, **13.35 (само до** Обечеја), 16.40.

Из Будапеште 23.14 и **11.11** (особни стиже у Ујвидек у 7.35).

Из Сабадке 20.48 (особни, стиже у Ујвидек у 23.35).

Из **Зомбора** 7.32, 9.15 (само из Паланке-Сеплигета), 12.54, 20.16.

Из **Тителе** 5.29, 15.30, 19.40.

Из **Сегеда-Зенте** 7.05 (само од Обечеја), 10.35, 20.08.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ

20 фебруара.

Дунав: Комаром 258 (—5), Будапешта 256 (—4), Пакш 246 (—4), Бања 260 (—), Мохач 302 (—2), Бездан 317 (—1), Гомбош 309 (—1), Ујвидек 248 (+2).

Драва: Барч —54 (+2).

Тиса: Вашарошнамењ 56 (+16), Токаз 130 (—), Тисафиред 124 (+2), Чонград 166 (+6), Сегед 266 (+8), Тител 317 (+1).

СПОРТ

Вођа Сегеда сумња у успех свога клуба

Састављени су тимови за недељну утакмицу у Ујвидеку

Недељни гост ујвидешког УАК-а биће С. к. Сегед из Сегеда. Играчи С. к. Сегеда одржали су јуче после подне на своме игралишту тренинг утакмицу, а после тренинга вођа клуба г. Марковић саопштио је играчима да ће и њихов играч Берток, који се моментано налази у Обечеју, такође доћи у Ујвидек где ће играти левог халфа. Сабо, који је досада наступао скоро на свима утакмицама, неће моћи овом приликом да игра на своме бековском месту, пошто није вичан игри на терену покривеном снегом. На месту Сабо-а, играће Рафаи. На десном крилу наступиће Бало, нови играч Сегеда. Тим Сегеда за недељну утакмицу, — према изјави г. Марковића, — изгледаће овако: Тот, Рафаи, Ђуриш, Барати, Киш, Берток, Бало, Харангозо, Мештер, Толди и Нађ.

Надаље, г. Марковић изјавио је да сумња у успех свога тима у Ујвидеку против УАК-а, пошто тим Сегеда уопште није тренирао услед велике хладноће и дебелим снегом покривеног терена.

УАК је за недељну првенствену утакмицу саставио следећи тим:

Плац, Чилаг, Авар, Харгитаи, Маријаш, Жолдош, Палфи, Виг VI, Шомлаи, Будић и Луконић.

Пинг-понг утакмице у Државној гимназији сопског наставног језика

У овдашњој Државној гимназији српског наставног програма одржане су пинг-понг утакмице, уз учешће великог броја ученица и ученика.

Учесници су приказали лепу игру и борбеност, коју је присутна публика награђивала спонтаним аплаузом.

Прво место у појединачном првенству заузео је Алексић К., ученик V разреда, друго место Грујић, ученик VII разреда, а треће Васиљевић, ученик VI разреда.

Копиловићу и Богешићу опроштена казна

Сабадка, 20 фебруара. — Прошле године МЛС је изрекао веома строгу казну Копиловићу и Богешићу, играчима Свака у Сабадки. Против казне, по којој је један заувек био отстрањен са игралишта, управа Свака се жалила и тражила обнову поступка. По новој пресуди њима је потпуно опроштена казна и обојица могу отсада наступати за боје свога клуба. Ова нова пресуда примљена је у спортским круговима са великим задовољством.

Бугарски ногометни савез отказао је своје гостовање 5 априла у Мађарској када је требао да игра са мађарском репрезентацијом. Бугарски савез нада се да ће у октобру моћи да стави свој репрезентативни тим.

Хрватско спортско друштво „Бачка“ у Сабадки одржаће 26 фебруара после подне у 5 часова своју годишњу скупштину у Хрватском просветном дому. На скупштини ће се извршити и измена постојећих друштвених правила.

Ујвидешки стони тенисери у Будапешти. Стони тенисери ујвидешке Католичке читаонице, отпутоваће у суботу у Будапешту, где ће присуствовати утакмицама за државно првенство. Међу члановима тенисера налазе се најбољи играчи.

МАЛИ ОГЛАСИ

стају до 10 речи 1.50 п., свака даља реч 10 ф. За оне, који траже службу, 50% јефтиније. Мали огласи се примају, сем наше администрације (зграда Аполо биоскопа, I спрат), још и у трафикама Поповић, Хитлеров пут 7, Иброчић, Бардоши Ласло у. 2.

ПРОДАЈЕ СЕ, због пресељења, готова и непрерађена мушка конфекциона роба уз повољне услове. Адреса у Администрацији. 264

Највећи избор сваковрсних бомбона у новоотвореној радњи

МОЈСОВИЋ

Хитлер Адолф улица број 5 (бивши бифе Димовић) 220

Оглашујте у „Новој пошти“

Укрштене речи

Број 32

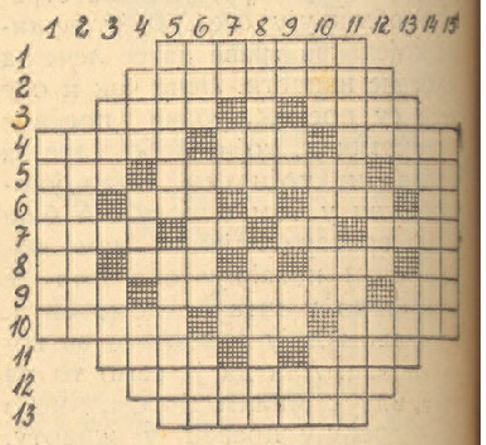

Водоравно: 1. женско име; 2. марка грамофонске плоче; 3. надражује — пиће — самогласник — део града; 4. скупови — вата се на дрвећу зими — турски назив за Србе (у множини); 5. јако печен — камата — племе (једнина); 6. коњ — река на Балкану — сугласник — зеље — са самогласником значи рђав; 7. са самогласником значи пекмез (мађарски читано унатраг) — ваш — девојка (мађарски) — смрдљива животиња (читано унатраг); 8. два самогласника — тишина — сугласник — битка већих размера — иницијали аутора Пер Гинта; 9. са „о“ види се ујутру — замотавам — позив; 10. град у Грчкој — зоља — врста колача (немачки); 11. мала девојчица — сугласник — део чизме; 12. француски ватези средњег века; 13. град у Бугарској.

Усправно: 1. урезује; 2. тешко се налази; 3. ћути (народски) — узвик — воларски узвик; 4. капљица — град у Немачкој — не може да говори; 5. отров у кафи — заповедни начин глагола паковати; 6. аждаја — знаност — седи (француски); 7. овде — овде (мађарски) — сугласник — упитна заменица — иницијали римског конзула из 284 године пре Христа, 8. поседом — занатлија; 9. иниц. срп. песника 19. века — он (немачки) — сугласник — лична заменица — ти (мађарски); 10. зачин — напред (мађарски) — мушко дете; 11. митолошко име у падежу — житнице; 12. змај — лако ломљив — сати (хрватски); 13. узвик — самогласник — узвик задовољства; 14. претседник једне велике државе; 15. француски лек.

Решење укрштених речи

Број 31.

Водоравно: С(теван) С(ремац) — со — ос — са; 2. Милош Обилић; 3. сер — сег — Ната; 4. као — калем — кад; 5. Книн — вим — тон; 6. алкоран; 7. зри — крв — ост; 8. град — рођак — крт; 9. опор — саз — Гита; 10. сиви казамат; 11. ас — ми — алка.

Усправно: 1. смук — госа; 2. спрат — запис; 3. Леонардов; 4. сок — и — или — р — Рим; 5. Шо — сав — к — кос — ки; 6. о! — али — ... — ђа — А!, 7. Об — гем — р — ... — за; 8. син — м — тат — к — Г... 9. латинским; 10. ситан — ... — ... — тата

Одговорни уредник и издавач ВОЈИСЛАВ МАТИЋ

Ротациона штампа: „Уранија“, штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.